

4. Zbožová struktura zahraničního obchodu v 1. až 3. čtvrtletí 2004

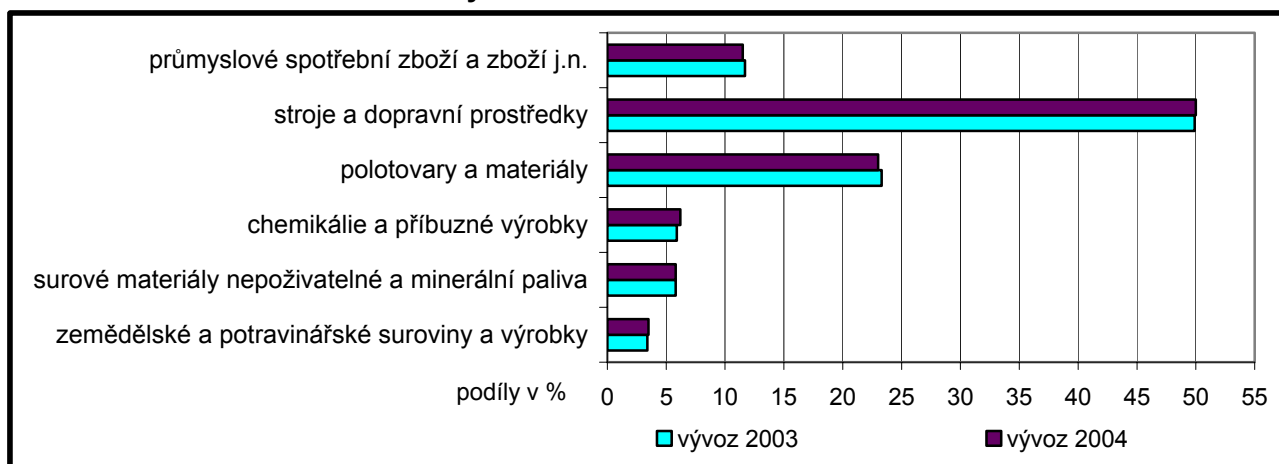
- Hlavní pohyby ve zbožové struktuře**

Pohyby ve zbožové struktuře zahraničního obchodu se projeví především v dalším posílení pozice strojů a dopravních prostředků (SITC 7) na celkovém vývozu při současném oslabení jejich podílu na celkovém dovozu a ve významném zvýšení kladného salda zahraničního obchodu s těmito výrobky. Snížení aktivního salda zahraničního obchodu bylo příznačné pro polotovary a materiály (SITC 6), které zůstaly druhou nejsilnější třídou SITC v celkovém vývozu i v celkovém dovozu, stejně jako pro průmyslové spotřební zboží a zboží j.n. (SITC 8+9). Pokračoval vysoký dovoz chemikálií a příbuzných výrobků (SITC 5), který ovlivnil prohloubení schodku zahraničního obchodu s těmito výrobky. Mírné zlepšení se projevilo u schodku zahraničního obchodu se surovými materiály nepoživatelnými a minerálními palivy (SITC 2+3) a u zemědělských a potravinářských surovin a výrobků (SITC 0+1+4).

- Zbožová struktura vývozu**

Vývoz vzrostl meziročně u všech tříd SITC, i když při diferencovaných tempech. V zastoupení jednotlivých tříd SITC na celkovém vývozu došlo v porovnání s 1. až 3. čtvrtletím 2003 (vyjma třídy SITC 2+3) k menším pohybům u všech tříd SITC.

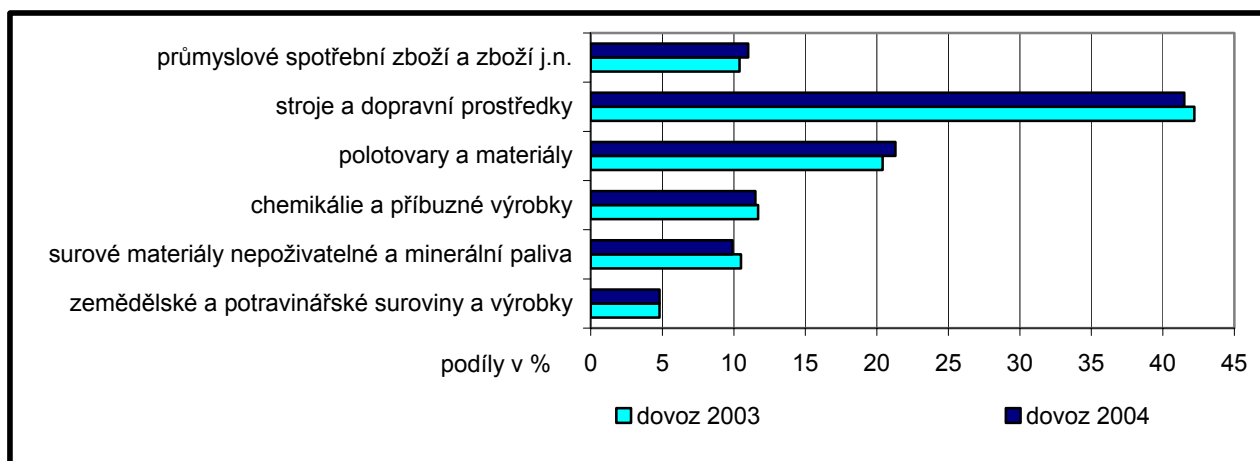
Graf č. 5 Zbožová struktura vývozu v 1. až 3. čtvrtletí 2003 a 2004

- Zbožová struktura dovozu**

Stejně tak u dovozu zaznamenaly všechny třídy SITC meziroční růst při diferencovaných tempech. Pohyby ve zbožové struktuře dovozu byly však v porovnání s pohyby u zbožové struktury vývozu poněkud výraznější a vyjma zemědělských a potravinářských surovin a výrobků (SITC 0+1+4) provázely všechny ostatní třídy SITC.

Graf č. 6 Zbožová struktura dovozu v 1. až 3. čtvrtletí 2003 a 2004

- **Stroje a dopravní prostředky**

Průměrné zvýšení vývozu a podprůměrný růst dovozu provázely stroje a dopravní prostředky (SITC 7). Zastoupení těchto výrobků se meziročně na celkovém vývozu posílilo a na celkovém dovozu oslabilo. Vzhledem ke své dominantní úloze ve vývozu určovaly stroje a dopravní prostředky dynamiku celkového vývozu. Vývoj zahraničního obchodu se stroji a dopravními prostředky vedl k meziročnímu navýšení kladného salda, které významnou měrou kompenzovalo zhoršení bilancí u všech ostatních tříd SITC a současně ještě přispělo ke zmírnění schodku celkové obchodní bilance. Nejvýznamnější vliv na zvýšení aktivního salda zahraničního obchodu se stroji a dopravními prostředky měl růst aktiva obchodní bilance u zařízení k telekomunikaci a záznamu a reprodukci zvuku (o 9,2 mld. Kč), snížení pasiva obchodní bilance u elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (o 8,7 mld. Kč) a navýšení aktivního salda zahraničního obchodu se silničními vozidly (o 14,9 mld. Kč), které tak dosáhlo 79,0 mld. Kč a představovalo 42,1 % vývozu silničních vozidel. Svým rozsahem patřilo kladné saldo zahraničního obchodu se silničními vozidly k nejvyšším ze všech tříd SITC.

Tabulka č. 8 Zahraniční obchod se stroji a dopravními prostředky (SITC 7) v 1. až 3. čtvrtletí 2004

Třída SITC	Vývoz	Meziroční změna		Dovoz	Meziroční změna		Obchodní bilance	Meziroční změna	Podíl v % na celkovém	
	v mld. Kč		v %	v mld. Kč		v %	v mld. Kč		vývozu	dovozu
Stroje a dopravní prostředky	623.9	121.5	24.2	524.8	85.2	19.4	99.1	36.3	50.0	41.5

- **Polotovary a materiály**

Posílení pozice polotovarů a materiálů (SITC 6) na celkovém dovozu a poklesu jejich zastoupení na celkovém vývozu, což bylo odrazem nadprůměrného tempa růstu dovozu a podprůměrné dynamiky vývozu uvedených výrobků. Tento vývoj se promítl do meziročního snížení kladného salda zahraničního obchodu s polotovary a materiály, které i přesto zůstalo druhé nejvyšší ze všech tříd SITC. Pokles aktivního salda u této třídy SITC byl vyvolán především zhoršením pasiva u neželezných kovů (o 5,4 mld. Kč) a papíru, lepenky a výrobků z nich (o 2,4 mld. Kč) a přechodem z aktiva 0,2 mld. Kč do pasiva 2,7 mld. Kč u železa a oceli.

Tabulka č. 9 Zahraniční obchod s polotovary a materiály (SITC 6) v 1. až 3. čtvrtletí 2004

Třída SITC	Vývoz	Meziroční změna		Dovoz	Meziroční změna		Obchodní bilance	Meziroční změna	Podíl v % na celkovém	
	v mld. Kč		v %	v mld. Kč		v %	v mld. Kč		vývozu	dovozu
Polotovary a materiály	288.3	53.6	22.8	268.7	56.4	26.6	19.6	- 2.8	23.0	21.3

- **Průmyslové spotřební zboží a zboží j.n.**

Podprůměrné zvýšení vývozu a nadprůměrný růst dovozu průmyslového spotřebního zboží a zboží j.n. (SITC 8+9) se promítl do posílení pozice těchto výrobků na celkovém dovozu a do oslabení jejich podílu na celkovém vývozu. Současně došlo k meziročnímu snížení kladného salda zahraničního obchodu s těmito výrobky. Aktivum se koncentrovalo pouze do dvou položek, a to do nábytku a jeho dílů (17,2 mld. Kč) a do prefabrikovaných budov, výrobků instalační, zdravotnické a osvětlovací techniky (7,4 mld. Kč). Ostatní dvoumístné položky této třídy SITC vykázaly schodek obchodní bilance, který byl nejvyšší u různých výrobků, j.n. (9,3 mld. Kč proti 5,5 mld. Kč v 1. až 3. čtvrtletí 2003).

Tabulka č. 10 Zahraniční obchod s průmyslovým spotřebním zbožím a zbožím j.n. (SITC 8 + 9) v 1. až 3. čtvrtletí 2004

Třída SITC	Vývoz		Meziroční změna		Dovoz		Meziroční změna		Obchodní bilance		Meziroční změna		Podíl v % na celkovém													
	v mld. Kč			v %			v mld. Kč			v %			v mld. Kč			v %			vývozu	dovozu						
Průmyslové spotřební zboží a zboží j.n.	144.1			25.7			21.7			138.3			28.7			26.2			5.8			- 3.0			11.5	11.0

- **Chemikálie a příbuzné výrobky**

Další prohloubení schodku provázelo zahraniční obchod s chemikáliemi a příbuznými výrobky (SITC 5). Záporné saldo těchto výrobků dosáhlo mezi všemi třídami SITC nejvyšší hodnoty a představovalo téměř 47 % dovozu uvedených výrobků. Vyjma organických chemikálií (aktivum 3,7 mld. Kč) zaznamenaly všechny ostatní dvoumístné položky této třídy SITC záporné saldo zahraničního obchodu. Největší schodek (25,0 mld. Kč) s meziročním zhoršením o 1,4 mld. Kč přetrvával u léčiv a farmaceutických výrobků, dále pak u plastických hmot v neprvotních formách (11,2 mld. Kč), chemických prostředků a výrobků (10,8 mld. Kč) a plastů v prvotní formě (9,5 mld. Kč).

Tabulka č. 11 Zahraniční obchod s chemikáliemi a příbuznými výrobky (SITC 5) v 1. až 3. čtvrtletí 2004

Třída SITC	Vývoz		Meziroční změna		Dovoz		Meziroční změna		Obchodní balance		Meziroční změna		Podíl v % na celkovém	
	v mld. Kč		v %		v mld. Kč		v %		v mld. Kč		v mld. Kč		vývozu	dovozu
Chemikálie a příbuzné výrobky	77,7		17,9	29,9	145,6		23,6	19,3	- 67,9		- 5,7		6,2	11,5

- **Surové materiály nepoživatelné a minerální paliva**

Nejnižší tempo růstu dovozu ze všech tříd SITC a současně nadprůměrné zvýšení vývozu provázelo surové materiály nepoživatelné a minerální paliva (SITC 2+3). Schodek zahraničního obchodu se u těchto tříd SITC meziročně zhoršil nevýznamně, jeho hodnota zůstala však vysoká. Největší pasivum vykázala ropa, ropné výrobky a příbuzné materiály (43,8 mld. Kč proti 36,3 mld. Kč v 1. až 3. čtvrtletí 2003) a topný plyn, zemní i průmyslově vyráběný (23,3 mld. Kč v porovnání s 26,9 mld. Kč v 1. až 3. čtvrtletí 2003), dále pak textilní vlákna a jejich odpad (4,0 mld. Kč) a rudy kovů a kovový odpad (2,9 mld. Kč). Meziroční zvýšení aktiva zaznamenal zahraniční obchod s elektrickým proudem (z 5,8 mld. Kč na 9,2 mld. Kč) a s uhlím, koksem a briketami (ze 7,1 mld. Kč na 8,5 mld. Kč).

Tabulka č. 12 Zahraniční obchod se surovými materiály nepoživatelnými a minerálními palivy (SITC 2 + 3) v 1. až 3. čtvrtletí 2004

Třída SITC	Vývoz		Meziroční změna		Dovoz		Meziroční změna		Obchodní balance		Meziroční změna		Podíl v % na celkovém	
	v mld. Kč		v %		v mld. Kč		v %		v mld. Kč		v mld. Kč		vývozu	dovozu
Surové materiály nepoživatelné a minerální paliva	71,9		14,8	26,0	124,5		15,3	14,0	- 52,6		- 0,5		5,8	9,9

- **Zemědělské a potravinářské suroviny a výrobky**

Nadprůměrný růst dovozu i vývozu zemědělských a potravinářských surovin a výrobků (SITC 0+1+4) vedl k prohloubení pasivního salda zahraničního obchodu s těmito výrobky. Největší pasivum vykázala zelenina a ovoce (11,0 mld. Kč) a krmiva pro zvířata (4,6 mld. Kč). Aktivní saldo zahraničního obchodu meziročně vzrostlo u cukru, výrobků z cukru a medu (z 1,0 mld. Kč na 3,5 mld. Kč) a u mléčných výrobků a vajec (z 1,6 mld. Kč na 2,4 mld. Kč).

Tabulka č. 13 Zahraniční obchod se zemědělskými a potravinářskými surovinami a výrobky (SITC 0 + 1 + 4) v 1. až 3. čtvrtletí 2004

Třída SITC	Vývoz		Meziroční změna		Dovoz		Meziroční změna		Obchodní balance		Meziroční změna		Podíl v % na celkovém	
	v mld. Kč		v %		v mld. Kč		v %		v mld. Kč		v mld. Kč		vývozu	dovozu
Zemědělské a potravinářské suroviny a výrobky	43,1		9,6	28,5	61,2		11,9	24,1	- 18,1		- 2,3		3,5	4,8